

11 / Digitální bibliodiverzita

[Koprodukcni vydávani knih] souvisí s ekonomickou životaschopností. Neumožňuje jen současné vydání knihy nebo autora na celém světě v jednom jazyce či v mnoha jazycích, ale má i svou ekonomickou stránku; koprodukcni vydávani knih je jedním ze způsobů, jak vytvořit něco životaschopného.

Ritu Menon, Coedición Simultánea de Libros Feministas*

Digitální systém, na rozdíl od toho průmyslového, svým fungováním odráží organické vzorce a procesy. Stejně jako dokázal velký farmaceutický průmysl kolonizovat a přivlastnit si poznatky původních a tradičních národů, aby dosáhl obrovských zisků, může si velký vydavelský průmysl přivlastnit digitální systém, zkrusit ho, přetvořit v korporace a zprivatizovat. A právě to se vlastně děje.

Digitální je především systém sítí, jak ilustruje příklad internetu a systémy sociálních sítí. Nejsem sice odbornice na technologii, ale i já jsem již zaznamenala, jak přístup k mobilním telefonům ovlivňuje život mnoha lidí v Indii a Bangladéši. Lidé žijící v chudobě používají technologie rozličnými způsoby. V odlehých domorodých komunitách v Austrálii umožňuje komunální přístup k počítačům komunikaci z jednoho cípu pouště na druhý. Na indonéském venkově může starší žena kontaktovat příbuznou v jiné vesnici tak, že požádá syna, aby jí poslal e-mail. Mladá žena v Indii či Nigérii může

mít díky mobilnímu telefonu přístup k digitálním knihám.

Mezi ohromnými vydavatelskými domy se množí mikro-nakladatelé. Jsou jako zelené rostlinky, které vyrážejí mezi trhlínami v betonu. Některé z nich porostou a stanou se nakladatelstvím pro určitou společenskou skupinu nebo geografickou oblast. Díky sítím mohou jejich tituly oslovit širší publikum. S novou generací digitálně zdatných obyvatel se stane digitální publikování normou. V současné době představuje prodej digitálních publikací 20 % (jen u několika nakladatelů více) a 80 % tvoří stále tiskoviny. Časový horizont změny tohoto stavu lze stěží předvídat, mám však podezření, že v příštích několika desetiletích budou na některých trzích tato čísla dosahovat opačných hodnot. Již dnes některá nakladatelství vydávají jen digitální tituly. Nepochybují ovšem o tom, že tištěné knihy budou vycházet i nadále: jako dárky, zdroje poznatků k zamyšlení, romány na pláž, obrázkové knížky pro děti a sbírky poezie, jako malé luxusní předměty, které si budeme chránit.

Bez ohledu na způsob produkce a četby však bude i nadále důležitý obsah – tedy podstata bibliodiverzity a základ činnosti nezávislých nakladatelů.

Pokud se „velká distribuce“ – zatímco sílí její koncentrace v rukou stále menšího počtu firem, a to i přes jazykové hranice – omezí na hrstku hráčů, výhody vytváření sítí pro malé hráče zmizí.²⁵ Někteří přežijí díky

-25

Společnost Amazon 14. března 2014 oznámila, že bude vydávat německé knihy, a nakladatelství Penguin Random House nyní vydává v angličtině, němčině a španělštině.

65

64